

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
HENRIK SAUGMANDSGAARD ŪE IŠVADA,
pateikta 2019 m. sausio 24 d.¹

Byla C-634/17

ReFood GmbH & Co. KG
prieš
Landwirtschaftskammer Niedersachsen

(*Verwaltungsgericht Oldenburg* (Oldenburgo administracinis teismas, Vokietija) prašymas priimti
prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Aplinka – Atliekų vežimas Sąjungoje – Reglamento (EB)
Nr. 1013/2006 taikymo sritis – 1 straipsnio 3 dalies d punktas – Reglamento (EB) Nr. 1069/2009
taikymo sritis – Šalutinių gyvūninių produktų vežimas“

1. *Verwaltungsgericht Oldenburg* (Oldenburgo administracinis teismas, Vokietija) prejudiciniai klausimai dėl šalutinių gyvūninių produktų vežimo iš Nyderlandų į Vokietiją teisėtumo suteikia progą Teisingumo Teismui pirmą kartą išaiškinti 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo² 1 straipsnio 3 dalies d punktą, pagal kurį šis reglamentas netaikomas „vežimams, kuriems taikomi Reglamento (EB) Nr. 1774/2002³[nustatyti] patvirtinimo reikalavimai“, taigi ir apibrėžti Reglamento Nr. 1013/2006 taikymo sritį⁴.
2. Nors šiame prašyme priimti prejudicinį sprendimą keliami keblūs antrinės teisės aktų koreliacijos klausimai, jame, nepaisant tam tikro techninio pobūdžio, Teisingumo Teismo taip pat prašoma patikslinti svarbius aspektus, susijusius su atliekų ir visų pirma šalutinių gyvūninių produktų vežimu.
3. Taigi Teisingumo Teismo atsakymas turės labai konkrečių pasekmių formalumams, kurių reikia laikytis siekiant Europos Sąjungoje vežti 3 kategorijos šalutinius gyvūninius produktus. Šis klausimas labai svarbus atsižvelgiant į aplinkos ir visuomenės sveikatos problemas, susijusias su atliekų ir, be kita ko, šalutinių gyvūninių produktų tvarkymo politika⁵.

1 Originalo kalba: prancūzų.

2 OL L 190, 2006, p. 1.

3 2002 m. spalio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, nustatantis sveikatos taisykles gyvūninės kilmės šalutiniams produktams, neskirtiems vartoti žmonėms (OL L 273, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 37 t., p. 92).

4 Tai nėra pirmas kartas, kai kyla atliekų vežimo teisės aktų ir teisės aktų dėl šalutinių gyvūninių produktų koreliacijos klausimas. Vis dėlto 2007 m. kovo 1 d. Sprendime *KVZ retec* (C-176/05, EU:C:2007:123) Teisingumo Teismas neišdėstė savo pozicijos tiesiogiai dėl Reglamento Nr. 1013/2006 ir Reglamento Nr. 1774/2002 koreliacijos, nes pirmasis reglamentas pagrindinėje byloje nebuvo taikomas *ratione temporis*.

5 Kaip 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinamosios kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008, p. 3) 6 konstatuojamojoje dalyje aiškiai nurodė Sąjungos teisės aktų leidėjas, „[p]irmasis visų atliekų politikos krypčių tikslas turėtų būti siekis [kuo labiau] sumažinti neigiamą atliekų susidarymo ir tvarkymo įtaką žmonių sveikatai ir aplinkai“.

4. Šioje išvadoje nurodysiu priežastis, dėl kurių manau, kad Reglamento Nr. 1013/2006 1 straipsnio 3 dalies d punktas turėtų būti aiškinamas taip, kad, jeigu nenurodyta kitaip, nagrinėjamas 3 kategorijos šalutinių gyvūninių produktų vežimas patenka į Reglamento (EB) Nr. 1069/2009⁶, o ne Reglamento Nr. 1013/2006 taikymo sritį.

I. Teisinis pagrindas

A. Reglamentas Nr. 1013/2006

5. Reglamento Nr. 1013/2006 11 ir 12 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(11) Būtina išvengti dubliavimosi su <...> Reglamentu [Nr. 1774/2002] <...>, kuriame jau yra nuostatos, apimančios visą gyvūninės kilmės šalutinių produktų siuntimą, gabenimą ir judėjimą (rinkimą, transportavimą, tvarkymą, apdorojimą, vartojimą, naudojimą ar šalinimą, duomenų kaupimą, pridedamus dokumentus ir atsekamumą) Bendrijos viduje, į Bendriją ir iš jos.

(12) Komisija iki šio reglamento įsigaliojimo dienos turėtų pranešti apie tai, kaip esami sektorių teisės aktai dėl gyvūnų ir visuomenės sveikatos yra susiję su šio reglamento nuostatomis, ir iki tos dienos turėtų pateikti visus reikalingus pasiūlymus, kad tokie teisės aktai būtų suderinti su šiuo reglamentu siekiant lygiaverčio kontrolės lygio.“

6. Šio reglamento 1 straipsnio 3 dalyje nurodyta:

„Šis reglamentas netaikomas:

<...>

d) vežimams, kuriems taikomi [Reglamento Nr. 1774/2002] [nustatyti] patvirtinimo reikalavimai;

<...>“

7. Šio reglamento 3 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad vežant šalinimo ir naudojimo operacijoms skirtas atliekas (pastaruoju atveju, ypač jeigu jos nurodytos gintariniame sąrašė⁷) taikoma Reglamente Nr. 1013/2006 numatyto išankstinio rašytinio pranešimo ir leidimo procedūra. Šio reglamento 3 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad jei vežama daugiau kaip 20 kg tam tikrų mišrių arba užterštų atliekų, taikomi bendri šio reglamento 18 straipsnyje nustatyti informacijos reikalavimai.

6 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (OL L 300, 2009, p. 1). Bet kuriuo atveju pabrėžiu, kad Reglamentas Nr. 1774/2002 panaikintas Reglamentu Nr. 1069/2009, todėl Sąjungos teisės aktų leidėjas pastarojo reglamento 54 straipsnyje nurodė, kad teisės aktuose pateiktos nuorodos į Reglamentą Nr. 1774/2002 turi būti laikomos nuorodomis į Reglamentą Nr. 1069/2009.

7 Sąrašas parengtas pagal Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) teisės aktus ir Bazelio konvenciją dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės, pasirašytą 1989 m. kovo 22 d. ir Bendrijos vardu patvirtintą 1993 m. vasario 1 d. Tarybos sprendimu 93/98/EEB (OL L 39, 1993, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 18 t., p. 301) (toliau – Bazelio konvencija). Atliekos į du sąrašus – žaliąjį ir gintarinį – skirstomos atsižvelgiant į atliekų pavojingumą ir jų vežimui taikomas procedūras. Klasifikavimo ir jo padarinių klausimu žr. Sadeleer, N., *Droit des déchets de l'UE. De l'élimination à l'économie circulaire*, Bruylant, Briuselis, 2016, p. 360, 364 ir 378–382.

B. Direktyva 2008/98

8. Direktyvos 2008/98 12 ir 13 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(12) <...> [Reglamentu Nr. 1774/2002] <...>, *inter alia*, numatoma proporcingai kontroliuoti visų gyvūninės kilmės šalutinių produktų, įskaitant gyvūninės kilmės atliekas, surinkimą, vežimą, apdirbimą, naudojimą ir šalinimą, kad jie nekeltų pavojaus gyvūnų ir visuomenės sveikatai. Todėl būtina paaiškinti ryšį su tuo reglamentu siekiant išvengti taisyklių pasikartojimo į šios direktyvos taikymo sritį neįtraukiant gyvūninės kilmės šalutinių produktų, neskirtų naudoti kaip atliekos.

(13) Atsižvelgiant į patirtį, įgytą taikant Reglamentą [Nr. 1774/2002], reikėtų paaiškinti atliekas reglamentuojančių teisės aktų ir jų nuostatų dėl pavojingų atliekų taikymo gyvūninės kilmės šalutiniams produktams, reglamentuojamiems [Reglamentu Nr. 1774/2002], sritį. Jei gyvūninės kilmės šalutiniai produktai kelia galimą pavojų sveikatai, [Reglamentas Nr. 1774/2002] yra teisinis dokumentas, kuriuo reikėtų vadovautis, ir reikėtų vengti nereikalingo jo nuostatų bei atliekas reglamentuojančių teisės aktų nuostatų kartojimosi.“

9. Šios direktyvos 2 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Ši direktyva netaikoma kategorijoms, kurioms jau taikomi kiti Bendrijos teisės aktai:

<...>

b) gyvūninės kilmės šalutiniams produktams, įskaitant perdirbtus produktus, kuriems taikomas [Reglamentas Nr. 1774/2002], išskyrus tuos, kurie skirti sudeginti, šalinti sąvartyne ar panaudoti biologinių dujų arba komposto gamybos įmonėje;

<...>“

C. Reglamentas Nr. 1069/2009

10. Reglamento Nr. 1069/2009 5, 6, 57 ir 58 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(5) Bendrijos šalutinių gyvūninių produktų surinkimo, gabenimo, tvarkymo, apdorojimo, transformavimo, perdirbimo, sandėliavimo, tiekimo rinkai, platinimo, naudojimo arba šalinimo sveikumo taisyklės turėtų būti nustatytos kaip viena nuosekli ir išsami sistema.

(6) Tos bendros taisyklės turėtų būti proporcingos visuomenės ir gyvūnų sveikatos [sveikatai kylančiam] pavojui, kurį šalutiniai gyvūniniai produktai kelia, kai juos ūkio subjektai tvarko įvairiais grandinės etapais: nuo surinkimo iki panaudojimo arba pašalinimo. Šiose taisyklėse taip pat turėtų būti atsižvelgta į tokios veiklos keliamą pavojų aplinkai. Bendrijos sistemoje turėtų būti numatytos sveikumo taisyklės dėl šalutinių gyvūninių produktų tiekimo rinkai, įskaitant Bendrijos vidaus prekybą tokiais produktais ir, prireikus, jų importą.

<...>

(57) Siekiant Bendrijos teisės aktų nuoseklumo, būtina patikslinti šiame reglamente nustatytų taisyklių ir Bendrijos teisės aktų dėl atliekų ryšį. Pirmiausia, reikėtų užtikrinti atitiktį nuostatoms dėl draudimo eksportuoti atliekas, nustatytoms <...> [Reglamente Nr. 1013/2006] <...> Siekiant išvengti galimo neigiamo poveikio aplinkai, reikėtų drausti eksportuoti šalutinius gyvūninius produktus ir jų gaminius, kurie turi būti šalinami juos deginant arba išvežant į sąvartynus. Siekiant išvengti galimo nepageidaujamo poveikio aplinkai ir pavojaus visuomenės ir gyvūnų

sveikatai, taip pat reikėtų neleisti eksportuoti šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių į trečiąsias valstybes, kurios nėra [EBPO] narės, jei juos ketinama naudoti biologinių dujų ir komposto įmonėse. Taikydama nuostatas, leidžiančias nukrypti nuo eksporto draudimo, Komisija savo sprendimuose privalo besąlygiškai laikytis Bazelio konvencijos <...> ir jos pakeitimo, išdėstyto šalių konferencijos sprendime III/1, kuris Bendrijos vardu buvo patvirtintas Tarybos sprendimu 97/640/EB^[8] bei įgyvendintas [Reglamentu Nr. 1013/2006].

(58) Be to, reikėtų užtikrinti, kad šalutiniai gyvūniniai produktai, sumaišyti su arba užteršti pavojingomis atliekomis, išvardytomis 2000 m. gegužės 3 d. Komisijos sprendime 2000/532/EB, keičiančiame Sprendimą 94/3/EB, nustatantį atliekų sąrašą pagal Tarybos direktyvos 75/442/EEB dėl atliekų 1 straipsnio a dalį, ir Tarybos sprendimą 94/904/EB, nustatantį pavojingų atliekų sąrašą pagal Tarybos direktyvos 91/689/EEB dėl pavojingų medžiagų [atliekų]^[9] 1 straipsnio 4 dalį, būtų importuojami, eksportuojami arba siunčiami iš vienos valstybės narės į kitą tik vadovaujantis [Reglamentu Nr. 1013/2006]. Taip pat būtina nustatyti tokių medžiagų siuntimo valstybėje narėje taisykles.“

11. Šio reglamento 2 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Šis reglamentas netaikomas šiems šalutiniams gyvūniniams produktams:

<...>

g) maisto atliekoms, išskyrus:

<...>

iii) skirtas perdirbti taikant sterilizaciją slėgiu, perdirbti taikant 15 straipsnio [1 dalies] pirmos pastraipos b punkte nurodytus metodus arba transformuoti į biologines dujas[,] arba kompostui gaminti;

<...>“

12. Šio reglamento 8 straipsnyje numatyta:

„1 kategorijos medžiagoms priskiriami šie šalutiniai gyvūniniai produktai:

<...>

f) maisto atliekos iš tarptautinių maršrutų transporto priemonių;

<...>“

13. Reglamento Nr. 1069/2009 10 straipsnyje nustatyta:

„3 kategorijos medžiagoms priskiriami šie šalutiniai gyvūniniai produktai:

<...>

p) maisto atliekos, išskyrus nurodytas 8 straipsnio f punkte.“

8 1997 m. rugsėjo 22 d. Tarybos sprendimas dėl tarpvalstybinio pavojingų atliekų gabenimo ir jų šalinimo kontrolės konvencijos (Bazelio konvencijos) pakeitimo patvirtinimo Bendrijos vardu, kaip nustatyta šalių konferencijos sprendime III/1 (OL L 272, 1997, p. 45; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 26 t., p. 308).

9 OL L 226, 2000, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 2 t., p. 78.

14. Šio reglamento 48 straipsnio 1–6 dalyse nustatyta:

„1. Kai ūkio subjektas planuoja išsiųsti 1 kategorijos medžiagas, 2 kategorijos medžiagas ir iš 1 bei 2 kategorijos medžiagų gautus mėsos ir kaulų miltus ar gyvūninius riebalus į kitą valstybę narę, jis apie tai turi pranešti kilmės valstybės narės ir paskirties valstybės narės kompetentingoms institucijoms.

Paskirties valstybės narės kompetentinga institucija, gavusi ūkio subjekto paraišką, per nustatytą laikotarpį nusprendžia:

- a) atsisakyti priimti prekių siuntą;
- b) priimti prekių siuntą besąlygiškai; arba
- c) priimti prekių siuntą, jei laikomasi šių sąlygų:
  - i) šalutinių gyvūninių produktų gaminiai turi būti apdoroti taikant sterilizaciją slėgiu, jei to nebuvo padaryta anksčiau; arba
  - ii) šalutiniai gyvūniniai produktai ar jų gaminiai turi atitikti visas prekių siuntos išsiuntimo sąlygas, kurios yra grindžiamos visuomenės ir gyvūnų sveikatos apsaugos motyvais, siekiant užtikrinti, kad šalutiniai gyvūniniai produktai ir jų gaminiai būtų tvarkomi pagal šį reglamentą.

2. 1 dalyje nurodytų ūkio subjektų paraiškų forma gali būti patvirtinta pagal 52 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą.

3. Kilmės valstybės narės kompetentinga institucija informuoja paskirties valstybės narės kompetentingą instituciją *Traces* sistemos priemonėmis, laikydamosi [2004 m. kovo 30 d. Komisijos sprendimo 2004/292/EB dėl TRACES sistemos įdiegimo ir iš dalies keičiančio Sprendimą 92/486/EEB¹⁰], apie kiekvienos prekių siuntos išsiuntimą į paskirties valstybę narę dėl:

- a) 1 dalyje nurodytų šalutinių gyvūninių produktų ar jų gaminių;
- b) iš 3 kategorijos medžiagos gautų perdirbtų gyvūninių baltymų.

Gavusi informaciją apie išsiuntimą paskirties valstybės narės kompetentinga institucija informuoja kilmės valstybės narės kompetentingą instituciją apie kiekvienos prekių siuntos gavimą *Traces* sistemos priemonėmis.

4. 1 dalyje nurodytos 1 ir 2 kategorijų medžiagos, mėsos ir kaulų miltai bei gyvūniniai riebalai gabenami tiesiogiai į paskirties įmonę ar gamyklą, kuri turi būti įregistruota arba patvirtinta pagal 23, 24 ir 44 straipsnius, arba, jeigu tai mėšlas, – į paskirties ūkį.

5. Kai šalutiniai gyvūniniai produktai ar jų gaminiai siunčiami į kitas valstybes nares per trečiosios valstybės teritoriją, jie siunčiami kilmės valstybėje narėje užplombuotomis prekių siuntomis prie jų pridodant sveikumo [veterinarijos] sertifikatą.

Užplombuotos prekių siuntos turi vėl patekti į Bendriją tik per pasienio kontrolės postą, laikantis [1989 m. gruodžio 11 d. Tarybos direktyvos 89/662/EEB dėl veterinarinių patikrinimų, taikomų Bendrijos vidaus prekyboje, siekiant sukurti vidaus rinką¹¹] 6 straipsnio.

¹⁰ OL L 94, 2004, p. 63; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 43 t., p. 367.

¹¹ OL L 395, 1989, p. 13; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 9 t., p. 214.

6. Nukrypstant nuo 1–5 dalių, šiose dalyse nurodyti šalutiniai gyvūniniai produktai ar jų gaminiai, kurie buvo sumaišyti su ar užteršti bet kuriomis atliekomis, kurios laikomos pavojingomis atliekomis pagal Direktyvą [Sprendimą] 2000/532/EB, siunčiami į kitas valstybes nares tik laikantis [Reglamento Nr. 1013/2006] reikalavimų.“

15. To paties reglamento 54 straipsnyje nustatyta:

„Reglamentas [Nr. 1774/2002] panaikinamas nuo 2011 m. kovo 4 d.

Nuorodos į [Reglamentą Nr. 1774/2002] laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal priede pateiktą atitikties lentelę.“

II. Pagrindinės bylos faktinės aplinkybės ir prejudiciniai klausimai

16. 2014 m. balandžio 7 d. Vokietijos policija patikrino *ReFood GmbH & Co. KG*, pareiškėjos pagrindinėje byloje, darbuotojo vairuojamą sunkvežimį, pakrautą Nyderlanduose surinktų 3 kategorijos gyvūninių šalutinių produktų, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1069/2009; šie produktai buvo vežami į Vokietijoje esančią *ReFood* įmonę, kurioje turėjo būti perdirbti siekiant vėliau panaudoti biodujų įmonėje, taip pat esančioje Vokietijoje.

17. Atlikus šį patikrinimą, *Landwirtschaftskammer Niedersachsen* (Žemutinės Saksonijos žemės ūkio rūmai, Vokietija), atsakovė pagrindinėje byloje, nurodė *ReFood* grąžinti šias atliekas į Nyderlandus, nes norint jas vežti turėjo būti atlikta pranešimo procedūra pagal Reglamento Nr. 1013/2006 3 straipsnio 1 dalies b punktą.

18. 2014 m. liepos 16 d. *ReFood* prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme pateikė prašymą, siekdama užginčyti Žemutinės Saksonijos žemės ūkio rūmų nurodymo teisėtumą.

19. Šis teismas pabrėžia, kad tuo atveju, jeigu atliekos neteisėtai vežamos nepateikus jokie pranešimo apie tokį vežimą, kompetentinga nacionalinė institucija pagal 2007 m. liepos 19 d. *Gesetz zur Ausführung der Verordnung (EG) Nr. 1013/2006 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 14. Juni 2006 über die Verbringung von Abfällen und des Basler Übereinkommens vom 22. März 1989 über die Kontrolle der grenzüberschreitenden Verbringung gefährlicher Abfälle und ihrer Entsorgung* (Įstatymas, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas Nr. 1013/2006 ir Bazelio konvencija)¹² gali duoti reikiamus nurodymus siekdama užtikrinti, kad asmuo, privalėjęs pateikti pranešimą pagal Reglamento Nr. 1013/2006 2 straipsnio 15 punktą, šias atliekas atsiimtų.

20. Vis dėlto jis priduria, kad tokio nurodymo nebūtų galima duoti, jeigu nagrinėjamas vežimas nepatektų į šio reglamento taikymo sritį pagal jo 1 straipsnio 3 dalies d punktą.

21. Nors bendrovei *ReFood* duoto nurodymo teisėtumas priklauso nuo to, ar nagrinėjamam atliekų vežimui taikomos Reglamento Nr. 1013/2006 nuostatos ir pranešimo procedūra pagal šį reglamentą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pabrėžia, kad nei pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, nei pagal to paties reglamento *travaux préparatoires* jis negali nustatyti, kaip aiškintinas šio reglamento 1 straipsnio 3 dalies d punktas.

¹² BGBl. I, p. 1462.

22. Šiomis aplinkybėmis *Verwaltungsgericht Oldenburg* (Oldenburgo administracinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 1 straipsnio 3 dalies d punktas] aiškintinas remiantis taikymo išimtimi, galiojančia visiems vežimams, kurie pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 2 straipsnį patenka į Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 taikymo sritį?

Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų neigiamas:

2. ar [Reglamento Nr. 1013/2006 1 straipsnio 3 dalies d punktas] aiškintinas remiantis taikymo išimtimi, galiojančia vežimams, kuriems pagal Reglamentą (EB) Nr. 1069/2009, taip pat siejamą su [2011 m. vasario 25 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 142/2011, kuriuo įgyvendinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės, ir Tarybos direktyva 97/78/EB dėl tam tikrų mėginių ir priemonių, kuriems netaikomi veterinariniai tikrinimai pasienyje pagal tą direktyvą (OL L 54, 2011, p. 1)], taikomos nuostatos dėl surinkimo, gabenimo, nustatymo ir atsekamumo?

Jei atsakymas į antrąjį klausimą būtų neigiamas:

3. ar [Reglamento Nr. 1013/2006 1 straipsnio 3 dalies d punktas] aiškintinas remiantis taikymo išimtimi, galiojančia tik tokiems vežimams, kurių atveju reikia patvirtinti išsiuntimą pagal Reglamento (EB) Nr. 1069/2009 48 straipsnio 1 dalį?“

III. Analizė

23. Pirmiausia manau, kad svarbu pabrėžti du dalykus.

24. Pirma, neginčijama, kad nagrinėjami produktai yra maisto atliekos ir, kadangi šie produktai nėra iš tarptautinių maršrutų transporto priemonių, jie turi būti laikomi 3 kategorijos šalutiniais gyvūniniais produktais, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1069/2009 10 straipsnio p punktą. Taip pat neginčijama, kad pagal Reglamento Nr. 1069/2009 2 straipsnio 2 dalies g punkto iii papunktį maisto atliekos, sudarytos iš šalutinių gyvūninių produktų ir skirtos perdirbti į biologines dujas, perdirbti taikant sterilizaciją arba kompostui gaminti, patenka į šio reglamento taikymo sritį.

25. Antra, tris prejudicinius klausimus reikia nagrinėti ne vieną po kito, o, priešingai, kartu.

26. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori sužinoti, ar Sąjungos teisės aktų leidėjo Reglamento Nr. 1013/2006 1 straipsnio 3 dalies d punkte nurodyta sąvoka „[atliekų] vežimams, kuriems taikomi Reglamento [Nr. 1774/2002] [nustatyti] patvirtinimo reikalavimai“, turi būti aiškinama taip, kad į šio reglamento taikymo sritį nepatenka visas Reglamente Nr. 1069/2009 nurodytas vežimas, ar taip, kad į ją nepatenka tik tam tikras vežimas, atitinkantis pastarajame reglamente nustatytas konkrečias sąlygas.

27. Nagrinėjant pagrindinę bylą Teisingumo Teismo pateiktas išaiškinimas lems tai, ar taikytinas Reglamentą Nr. 1013/2006, taigi ir pranešimo procedūra, kuri dėl tokių atliekų, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje, numatyta šio reglamento 3 straipsnio 1 dalies b punkte.

28. Atsižvelgdamas į šiuos aspektus nagrinėsiu, ar atliekų vežimui, kaip antai nagrinėjamam pagrindinėje byloje, t. y. 3 kategorijos gyvūninių šalutinių produktų vežimui iš Nyderlandų į Vokietiją, taikoma ši pranešimo procedūra.

29. Atsakant į šį klausimą *in fine* reikia nustatyti, ar šis vežimas patenka į Reglamento Nr. 1069/2009, reglamentuojančio tik šalutinius gyvūninius produktus ir jų vežimą, taikymo sritį, ar į Reglamento Nr. 1013/2006, kuriame nustatytos šalutinių gyvūninių produktų vežimo teisėtumo sąlygos, (išskyrus „vežim[us], kuriems taikomi Reglamento (EB) Nr. 1774/2002 [nustatyti] patvirtinimo reikalavimai“, taikymo sritį.

30. Šiuo klausimu, kaip ir Komisija, iš karto pažymiu, kad Reglamente Nr. 1013/2006 ši sąvoka neapibrėžta, todėl remiantis jo 1 straipsnio 3 dalies d punkto formuluote negalima aiškiai išspręsti problemos, dėl kurios kreiptasi į Teisingumo Teismą¹³.

31. Be to, ši sąvoka taip pat nepateikta reglamentuose Nr. 1774/2002 ir Nr. 1069/2009.

32. Pirma, pažymėtina, kad pagal Reglamentą Nr. 1774/2002 nereikėjo gauti kokio nors patvirtinimo gabenant ar vežant šalutinius gyvūninius produktus¹⁴. Konkrečiai kalbant, Reglamento Nr. 1774/2002 8 straipsnyje nebuvo reikalaujama „patvirtinimo“ siekiant gabenti šalutinius gyvūninius produktus¹⁵.

33. Antra, Reglamente Nr. 1069/2009 oficialiai įtvirtinti reikalavimai nėra vienareikšmiai.

34. Visų pirma remiantis įvairiomis šio reglamento kalbinėmis versijomis negalima galutinai išaiškinti tų reikalavimų prasmės. Be to, aplinkybė, kad šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas remiantis Reglamento Nr. 1069/2009 versija vokiečių kalba, dar labiau rodo, kad šio reglamento formuluotės dviprasmiškos.

35. Antai, kaip matyti iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos, Žemutinės Saksonijos žemės ūkio rūmų pozicija, kad nagrinėjamas atliekų vežimas patenka į Reglamento Nr. 1013/2006 taikymo sritį ir apie jį turi būti pranešta, grindžiama prielaida, kad Reglamento Nr. 1069/2009 48 straipsnio 2 dalyje yra nurodytos „patvirtinimo paraiškos“, pateikiamos siekiant siųsti tam tikrus 1 ar 2 kategorijų šalutinius gyvūninius produktus, bet ne 3 kategorijos šalutinių gyvūninių produktus, todėl pastariesiems produktams netaikoma Reglamento Nr. 1013/2006 1 straipsnio 3 dalies d punkte numatyta išimtis.

36. Vis dėlto Reglamento Nr. 1069/2009 48 straipsnio 2 dalies versijoje vokiečių kalba nurodyta „Formate für Anträge auf Zulassung“ (pažodžiui – „patvirtinimo paraiškų formos“), o, pavyzdžiui, versijose ispanų, danų, anglų ir prancūzų kalbomis atitinkamai vartojamos sąvokos „formatos para las solicitudes“, „formater for ansøgninger“, „formats for applications“ ir „modèles pour les demandes“, kuriose nurodytos „paraiškų“, o ne „patvirtinimo“ paraiškų formos.

37. Nepaisant to, kad pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją vienoje iš Sąjungos teisės nuostatų kalbinių versijų vartojama formuluotė negali būti vienintelis šios nuostatų aiškinimo pagrindas ar įgyti prioriteto kitų kalbinių versijų atžvilgiu¹⁶, Žemutinės Saksonijos žemės ūkio rūmų pozicija, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas atliekų vežimas patenka į Reglamento Nr. 1013/2006 taikymo sritį, manęs neįtikina.

13 1993 m. vasario 1 d. Tarybos reglamente (EEB) Nr. 259/93 dėl atliekų vežimo Europos bendrijos viduje, į Bendriją ir iš jos priežiūros ir kontrolės (OL L 30, 1993, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 2 t., p. 176) Sąjungos teisės aktų leidėjas nebuvo numatęs išimties, nurodytos Reglamento Nr. 1013/2006 1 straipsnio 3 dalies d punkte, todėl aiškinant šią nuostatą ankstesni teisės aktai negali padėti.

14 Pagal šio reglamento 10–15 straipsnius turėjo būti patvirtintos tarpinės, saugojimo, deginimo atskirai ir kartu su kitomis medžiagomis, perdirbimo, oleochemijos, biologinių dujų ir komposto gamybos įmonės.

15 Pagal šią nuostatą (visomis jos kalbinėmis versijomis) reikėjo gauti paskirties valstybės narės leidimą gabenti į šią valstybę narę 1 ir 2 kategorijų šalutinius gyvūninius produktus, bet ne 3 kategorijos šalutinius gyvūninius produktus.

16 Žr. 2015 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Léger* (C-528/13, EU:C:2015:288) 35 punktą. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas taip pat nurodo: „Iš tiesų Sąjungos teisės nuostatos turi būti aiškinamos ir taikomos vienodai, atsižvelgiant į visomis [Sąjungos] kalbomis parengtas versijas. Esant Sąjungos teisės akto įvairių kalbinių versijų neatitikimų, nagrinėjama nuostata turi būti aiškina atsižvelgiant į bendrą teisės akto, kurio dalis ji yra, struktūrą ir tikslą.“

38. Manau, kad toks aiškinimas prieštarauja keliems labai svarbiems argumentams, pagrįstiems reglamentų Nr. 1013/2006 ir Nr. 1069/2009 *travaux préparatoires* esme, sistema ir tikslu.

39. Pirma, apskritai manau, kad logiška daryti išvadą, jog priimdamas sektorių teisės aktus Sąjungos teisės aktų leidėjas rodo, kad nori atskiroms produktų ar atliekų kategorijoms taikyti specialią reguliavimo tvarką.

40. Šiuo klausimu pažymėtina, kad Reglamentas Nr. 1069/2009 yra sektoriaus teisės aktas, kuriame, kaip ir Reglamente Nr. 1774/2002, įtvirtintos šalutinių gyvūninių produktų vežimo ir gabenimo taisyklės ir dėl paties reglamento pobūdžio atsižvelgiama į šių produktų ypatumus, pavyzdžiui, konkretaus jų keliamo pavojaus požiūriu¹⁷. Taigi tokio teisės akto paskirtis iš esmės yra visapusiškai reglamentuoti tik šiuos šalutinius produktus¹⁸.

41. Dėl ankstesnių atliekų teisės aktų koreliacijos Teisingumo Teismas taip pat yra aiškiai nurodęs, kad „Direktyva 94/62[EB¹⁹] turi būti laikoma specialiu įstatymu (*lex specialis*), palyginti su Direktyva 75/442[EEB²⁰], taigi susidarius situacijoms, kurias konkrečiai siekiama reglamentuoti Direktyva 94/62/EB, pirmenybė teikiama jos, o ne Direktyvos 75/442/EEB nuostatomis“²¹.

42. Tuo remiantis darytina išvada, kad Teisingumo Teismas mano, jog sektoriaus teisės akto paskirtis – pakeisti bendrąjį atliekų teisės aktą.

43. Manau, kad šią poziciją patvirtina išimtis, kurias Sąjungos teisės aktų leidėjas nustatė Direktyvoje 2008/98 – Atliekų pagrindų direktyvoje, taip pat šios direktyvos ir konkrečių sektorių teisės aktų koreliacija.

44. Antai Direktyvos 2008/98 2 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyta, kad ši direktyva netaikoma šalutiniams gyvūniniams produktams, įskaitant perdirbtus produktus, kuriems taikomas Reglamentas Nr. 1774/2002. Tokia išimtis rodo, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas bendrojo šios srities teisės akto nenori taikyti tam tikros kategorijos atliekoms – šalutiniams gyvūniniams produktams²².

45. Antra, aiškinimas, kad šalutiniai gyvūniniai produktai ir jų vežimas iš esmės reglamentuojami tik sektorių teisės aktų nuostatomis (šiuo atveju – Reglamente Nr. 1069/2009), pagrįstas pozicijomis, kurių institucijos laikėsi atlikdamos Reglamente Nr. 1013/2006 *travaux préparatoires*.

46. Šiuo klausimu pažymiu, kad Komisijos pasiūlymo, kuriuo remiantis priimtas šis reglamentas²³, 1 straipsnio 6 dalies pirmoje pastraipoje buvo numatyta, kad Reglamentas dėl atliekų vežimo netaikomas Reglamente Nr. 1774/2002 nurodytų atliekų vežimui, „jeigu šiam vežimui taikomos analogiškos arba griežtesnės nuostatos dėl procedūros pagal šį reglamentą ir kitus susijusius Sąjungos teisės aktus dėl šalutinių gyvūninių produktų ir visuomenės sveikatos“.

17 Šiuo klausimu pažymiu, kad teisės aktas dėl šalutinių gyvūninių produktų priimtas kilus daugybei gyvulininkystės krizių, pavyzdžiui, galvijų spongiforminės encefalopatijos, snukio ir nagų ligos arba kiaulių maro krizėms, taigi juo siekiama spręsti konkrečias dėl šių produktų kylančias problemas (žr. de Sadeleer, N., *op. cit.*, p. 271 ir 272).

18 Šią analizę patvirtina tai, kad reglamentų Nr. 1774/2002 ir Nr. 1069/2009 taikymo sritis yra labai plati. Antai pagal Reglamente Nr. 1774/2002 3 straipsnio 1 dalį ir Reglamente Nr. 1069/2009 4 straipsnio 2 dalį šie teisės aktai taikomi šalutinių gyvūninių produktų surinkimui, gabenimui, tvarkymui, apdorojimui, tiekimui rinkai, platinimui ir šalinimui.

19 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl pakuočių ir pakuočių atliekų (OL L 365, 1994, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 13 t., p. 349).

20 1975 m. liepos 15 d. Tarybos direktyva dėl atliekų (OL L 194, 1975, p. 39; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 23).

21 2003 m. birželio 19 d. Sprendimo *Mayer Parry Recycling* (C-444/00, EU:C:2003:356) 57 punktas.

22 Žr. de Sadeleer, N., *op. cit.*, p. 152 ir 154.

23 Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl atliekų vežimo (COM(2003) 379 *final*).

47. Vis dėlto Tarybos padarytus šio pasiūlymo pakeitimus, pagal kuriuos suformuluotas Reglamento Nr. 1013/2006²⁴ 1 straipsnio 3 dalies d punktas, Komisija suprato kaip bendrą išimtį, dėl kurios Reglamentas dėl atliekų vežimo netaikomas šalutiniams gyvūniniams produktams²⁵. Tai labai aiškiai matyti iš Komisijos komunikato Europos Parlamentui pagal EB sutarties 251 straipsnio 2 dalies antrąją pastraipą, nustatančio Tarybos bendrąją poziciją dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, skirto atliekų vežimui, priėmimo; šiame komunikate Komisija nurodė, kad „Taryba padarė daug papildomų [pasiūlymo] pakeitimų. Svarbiausias iš jų yra tas, kad pagal reglamento 1 straipsnio 3 dalies d punktą jis netaikomas visiems gyvūninės kilmės šalutiniams produktams.“²⁶

48. Taigi, kaip teisingai pabrėžė Nyderlandų vyriausybė, Reglamento Nr. 1013/2006 *travaux préparatoires* rodo, jog Taryba norėjo, kad Reglamentas Nr. 1013/2006 nebūtų taikomas visiems šalutiniams gyvūniniams produktams, neatsižvelgiant į tai, ar Reglamente Nr. 1774/2002 numatytos vežimo procedūros yra lygiavertės.

49. Trečia, Žemutinės Saksonijos žemės ūkio rūmų pateiktą aiškinimą galima paneigti remiantis teisės aktų dėl šalutinių gyvūninių produktų raida ir didėjančiu šių teisės aktų bei Reglamento Nr. 1013/2006 nuoseklumu.

50. Iš tikrųjų Reglamento Nr. 1013/2006 1 straipsnio 3 dalies d punkte nepatikslinta, koks Reglamente Nr. 1774/2002 minimas patvirtinimas turimas omenyje, nors, kaip matyti iš šios išvados 32 punkto, Reglamente Nr. 1774/2002 nebuvo nustatyta, kad siekiant gabenti šalutinius gyvūninius produktus reikia kokio nors patvirtinimo.

51. Taigi Reglamento Nr. 1013/2006 priėmimo momentu buvo abejonių dėl to, ar šis reglamentas ir teisės aktai dėl šalutinių gyvūninių produktų yra nuoseklūs.

52. Kintant teisės aktams dėl šalutinių gyvūninių produktų didėja ir šių teisės aktų nuoseklumas.

53. Konkrečiai kalbant, nors Sąjungos teisės aktų leidėjas, vykdydamas procedūrą, kurią baigus priimtas Reglamentas Nr. 1069/2009, neabejotinai turėjo omenyje Reglamento Nr. 1013/2006 nuostatas, tiek Reglamento Nr. 1069/2009 nuostatos, tiek jo konstatuojamosios dalys rodo, kad teisės aktų leidėjas norėjo, jei ne nustatyti, tai užtikrinti tam tikrą šio reglamento ir Reglamento Nr. 1013/2006 nuoseklumą.

54. Reglamento Nr. 1069/2009 5 ir 6 konstatuojamosiose dalyse nurodyta, kad taisyklėse dėl šalutinių gyvūninių produktų turėtų būti atsižvelgiama į pavojų aplinkai, kylantį dėl šių produktų, ir kad šios taisyklės yra viena nuosekli ir išsami sistema, taikoma, be kita ko, tokių produktų gabenimo srityje. Be to, Sąjungos teisės aktų leidėjas šio reglamento 57 ir 58 konstatuojamosiose dalyse aiškiai nurodė, kad, „[s]iekiant Bendrijos teisės aktų nuoseklumo, būtina patikslinti šiame reglamente nustatytų taisyklių ir Bendrijos teisės aktų dėl atliekų ryšį“, taip pat kad visų pirma šalutiniai gyvūniniai produktai, sumaišyti su pavojingomis atliekomis arba jomis užteršti, turi būti importuojami, eksportuojami arba siunčiami iš vienos valstybės narės į kitą tik vadovaujantis Reglamentu Nr. 1013/2006.

55. Šie Reglamento Nr. 1069/2009 48 straipsnyje oficialiai įtvirtinti nurodymai rodo aiškų Sąjungos teisės aktų leidėjo norą, kad šalutiniams gyvūniniams produktams iš esmės būtų taikomas tik šis reglamentas.

24 Nors Parlamentas siūlė išbraukti šį straipsnį, o Komisija šį jo pasiūlymą atmetė, iš 2005 m. birželio 24 d. Tarybos priimtos Bendrosios pozicijos (EB) Nr. 28/2005 siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dėl atliekų vežimo (OL C 206 E, 2005, p. 1) matyti, kad Komisijos pasiūlymo 1 straipsnio 6 dalies pirma pastraipa išbraukta ir pakeista 1 straipsnio 3 dalies e punktu, kurio formuluotė atitinka Reglamento Nr. 1013/2006 1 straipsnio 3 dalies d punkto formuluotę.

25 COM(2005) 303 *final* (p. 10 ir 11).

26 Šio komunikato 3.2.5 punktas.

56. Iš Reglamento Nr. 1069/2009 48 straipsnio 6 dalies, kuriai lygiavertės nuostatos nebuvo Reglamente Nr. 1774/2002, aiškinimo *a contrario* matyti, kad 3 kategorijos šalutinių gyvūninių produktų vežimas reglamentuojamas tik šiuo reglamentu. Kadangi šioje nuostatoje numatyta, kad šalutiniai gyvūniniai produktai, kurie buvo sumaišyti su pavojingomis atliekomis ar jomis užteršti, siunčiami į kitas valstybes nares tik laikantis Reglamento Nr. 1013/2006 nuostatų, darytina išvada, kad šis reglamentas netaikomas kitam šalutinių gyvūninių produktų vežimui (tokią išvadą padarė ir *ReFood*).

57. Taigi, kaip Komisija pripažino per teismo posėdį, teisės aktų taikymo sritis yra aiškiai nustatyta ir, jeigu nėra aiškiai nustatytų išimčių, šalutinių gyvūninių produktų vežimui taikomas tik Reglamentas Nr. 1069/2009.

58. Ketvirta, manau, kad ši požiūrį patvirtina Reglamentas Nr. 1013/2006 1 straipsnio 3 dalies d punkto, siejamo su šio reglamento 11 konstatuojamąja dalimi, aiškinimas²⁷.

59. Šioje konstatuojamojoje dalyje nustatyta, kad, pirma, reikia išvengti dubliavimosi su Reglamentu Nr. 1774/2002 ir, antra, Sąjungos teisės aktų leidėjas šį reglamentą numatė kaip išsamų teisės aktą, reglamentuojantį šalutinius gyvūninius produktus²⁸.

60. Taigi atsižvelgdamas į Reglamentas Nr. 1013/2006 1 straipsnio 3 dalies d punktą, siejamą su šio reglamento 11 konstatuojamojoje dalyje nurodyta būtinybe išvengti šio reglamento ir teisės aktų dėl šalutinių gyvūninių produktų dubliavimosi, manau, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas norėjo, kad Reglamentas Nr. 1013/2006 nebūtų taikomas visų šalutinių gyvūninių produktų vežimui, nes, be kita ko, Reglamentas Nr. 1774/2002 buvo išsamus ir savarankiškas šios srities teisės aktas²⁹.

61. Austrijos vyriausybė, aiškindama, kad 3 kategorijos šalutiniai gyvūniniai produktai nenurodyti Reglamento Nr. 1069/2009 48 straipsnio 1 dalyje, todėl nepatenka į Reglamento Nr. 1013/2006 taikymo sritį, neatsižvelgia į Reglamento Nr. 1013/2006 11 konstatuojamąją dalį.

62. Iš tikrųjų šis aiškinimas reiškia toli gražu ne tai, kad išvengiama reglamentų Nr. 1013/2006 ir Nr. 1069/2009 dubliavimosi, o, priešingai, kad tam tikriems šalutiniams gyvūniniams produktams taikomos abiejų reglamentų nuostatos.

63. Šiuo klausimu nemanau, kad aplinkybė, jog reglamentais Nr. 1013/2006 ir Nr. 1069/2009 siekiama skirtingų tikslų – aplinkos apsaugos³⁰ ir visuomenės bei gyvūnų sveikatos apsaugos³¹, yra lemiamą.

64. Be abejo, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad mėsos miltų vežimui iš esmės netaikomas Reglamentas Nr. 259/93 ir jie turi būti vežami laikantis Reglamento Nr. 1774/2002 reikalavimų, atsižvelgiant į dėl tokio vežimo kylantį pavojų aplinkai ir sveikatai³².

27 Iš tikrųjų suformuotoje jurisprudencijoje nustatyta, kad „Sąjungos teisės akto preambulė neturi privalomosios teisinės galios ir ja negalima remtis siekiant nukrypti nuo pačių konkretaus akto nuostatų arba aiškinti jas akivaizdžiai priešingai jų tekstui“ (2013 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Della Rocca* (C-290/12, EU:C:2013:235) 38 punktą). Vis dėlto Teisingumo Teismas nurodė, kad „Sąjungos akto preambulė gali patikslinti jos [jo] turinį“ (2015 m. birželio 11 d. Sprendimo *Zh. ir O.* (C-554/13, EU:C:2015:377) 42 punktą; taip pat žr. generalinio advokato P. Léger išvadą byloje *Meta Fackler* (C-444/03, EU:C:2005:64)).

28 Šiuo klausimu pabrėžiu, kad siekiant nurodyti kriterijus, pagal kuriuos turi būti nustatyti Direktyvos 2008/98 ir Reglamentas Nr. 1774/2002 ryšiai, šios direktyvos 12 ir 13 konstatuojamosiose dalyse labai plačiai remiamasi Reglamentas Nr. 1013/2006 11 konstatuojamąja dalimi.

29 Pagal Reglamentas Nr. 1774/2002 1 straipsnio 1 dalies a punktą ir Reglamentas Nr. 1069/2009 4 straipsnio 2 dalį šie teisės aktai taikomi šalutinių gyvūninių produktų surinkimui, gabenimui, sandėliavimui, tvarkymui, transformavimui, naudojimui arba šalinimui.

30 Žr. Reglamentas Nr. 1013/2006 1 konstatuojamąją dalį ir 2016 m. birželio 9 d. Sprendimo *Nutrivet* (C-69/15, EU:C:2016:425) 32 punktą.

31 Žr. Reglamentas Nr. 1069/2009 1 ir 66 konstatuojamąsias dalis, taip pat jo 1 straipsnį. Taigi reglamentai dėl šalutinių gyvūninių produktų „yra produktus ir aplinką reglamentuojančios teisės nuostatų sankirtoje“ (de Sadeleer, N., *op. cit.*, p. 271).

32 2007 m. kovo 1 d. Sprendimas *KVZ retec* (C-176/05, EU:C:2007:123).

65. Manau, kad šis argumentas nepateisina kitokio Reglamento Nr. 1013/2006 1 straipsnio 3 dalies d punkto aiškinimo, nei pateiktas iki šiol, nes pagal Reglamentą Nr. 1069/2009 šalutinių gyvūninių produktų vežimui, dėl kurio gali būti padaryta žalos aplinkai, taikomos griežtesnės Reglamento Nr. 1013/2006³³ nuostatos³⁴.

66. Penkta, kaip teisingai pabrėžė Nyderlandų vyriausybė ir Komisija, remiantis Žemutinės Saksonijos žemės ūkio rūmų aiškinimu galima daryti paradoksalią išvadą.

67. Nusprendus, kad 3 kategorijos šalutiniams gyvūniniams produktams taikomas Reglamentas Nr. 1013/2006, ne tokiems pavojingiems produktams būtų taikomos griežtesnės taisyklės, nes pagal Reglamentą Nr. 1069/2009³⁵ 3 kategorijos šalutiniai gyvūniniai produktai pagal apibrėžtį yra ne tokie kenksmingi visuomenės ir gyvūnų sveikatai, kaip 1 ir 2 kategorijų produktai³⁶.

68. Taip pat manau, kad negalima vadovautis Komisijos pateiktu aiškinimu, pagrįstu, be kita ko, Reglamento Nr. 1069/2009 23 ir 24 straipsniais, nes, kaip per teismo posėdį pabrėžė *ReFood*, šis aiškinimas negali kilti nei iš šiuo atveju nagrinėjamų reglamentų formuluotės, nei iš šių reglamentų sistemos.

69. Iš esmės Komisija pabrėžia, kad Reglamento Nr. 1013/2006 1 straipsnio 3 dalies d punktas turi būti aiškinamas taip, kad šis reglamentas netaikomas šalutinių gyvūninių produktų vežimui, kai juos veža pagal Reglamento Nr. 1069/2009 23 arba 24 straipsnius užregistruoti ar patvirtinti ūkio subjektai, gamyklos ar įmonės arba kai jie vežami pagal šias nuostatas užregistruotiems ar patvirtintiems ūkio subjektams, gamykloms ar įmonėms, jeigu laikomasi Reglamento Nr. 1069/2009 taisyklių.

70. Atsižvelgdama į Reglamento Nr. 1013/2006 11 konstatuojamąją dalį ir Reglamento Nr. 1069/2009 5 bei 6 konstatuojamąsias dalis Komisija mano, kad pirmasis reglamentas neskirtas taikyti šalutinių gyvūninių produktų vežimui, jeigu jau buvo tinkamai atsižvelgta į būtinybę apsaugoti aplinką, nes laikytai Reglamento Nr. 1069/2009 nuostatų. Kadangi Reglamente Nr. 1069/2009 numatytos taisyklės, taikomos ūkio subjektams, įmonėms ir gamykloms, patenkantiems į šio reglamento 23 ir 24 straipsnių taikymo sritį, Reglamento Nr. 1013/2006 nereikia taikyti vežimui iš vieno pagal minėtus straipsnius patvirtinto arba užregistruoto ūkio subjekto, įmonės ir gamyklos kitam subjektui, į kitą įmonę ir gamyklą, jeigu laikomasi kitų Reglamento Nr. 1069/2009 reikalavimų.

71. Visų pirma taip aiškinant nuslepiamas per teisėkūros procedūrą aiškiai išreikštas Sąjungos teisės aktų leidėjo siekis, kad šalutiniams gyvūniniams produktams nebūtų taikomas Reglamentas Nr. 1013/2006.

72. Be to, manau, kad siūlydama taip aiškinti Komisija stengiasi priversti laikytis pozicijos, kurią ji palaikė vykdant Reglamento Nr. 1013/2006 priėmimo procedūrą³⁷, nors Parlamentas ir Taryba šiai pozicijai nepritarė.

33 Akivaizdu, kad atliekų vežimo srityje įpareigojimai pagal Reglamentą Nr. 1013/2006 yra griežtesni negu Reglamente Nr. 1069/2009 nustatyti įpareigojimai. Pavyzdžiui, dėl 1 ir 2 kategorijų šalutinių gyvūninių produktų siuntimo į kitas valstybes nares Reglamento Nr. 1069/2009 48 straipsnyje numatyta, kad apie vežimą turi būti pranešta kompetentingoms kilmės valstybės narės ir paskirties valstybės narės institucijoms, o kompetentinga paskirties valstybės narės institucija gali atsisakyti priimti prekių siuntą, priimti šią siuntą besąlygiškai arba priimti ją, jei laikomasi tam tikrų sąlygų. Kalbant apie Reglamentą Nr. 1013/2006 pažymėtina, kad jame dėl vežimo Sąjungoje numatyti minimalūs bendrieji reikalavimai ir nustatyta, kad vežant atliekas reikia turėti šiame reglamente numatytus dokumentus. Vis dėlto vežant šalinti skirtas atliekas ir tam tikras naudoti skirtas atliekas turi būti laikomasi išankstinio rašytinio pranešimo ir leidimo procedūros, aprašytos Reglamento Nr. 1013/2006 4–17 straipsniuose. Be sutarties pasirašymo ir finansinės garantijos arba draudimo įgijimo šiuo tikslu, tame reglamente numatyta, kad kompetentingos paskirties, išsiuntimo ir tranzito institucijos duoda sutikimą vežti atliekas (galbūt laikantis tam tikrų sąlygų) ir nurodo atsisakymo leisti motyvus.

34 Žr., pavyzdžiui, Reglamento Nr. 1069/2009 41 straipsnio 2 dalies b punktą, 43 straipsnio 5 dalies b punktą ir 48 straipsnio 6 dalį.

35 Tai matyti iš šio reglamento 8 ir 29 konstatuojamųjų dalių. Taip pat žr. Reglamento Nr. 1069/2009 7–10 straipsnius. Dėl įvairių šalutinių gyvūninių produktų kategorijų ir su jomis susijusių įpareigojimų žr. Sadeleer, N., *op. cit.*, p. 272.

36 Šiuo klausimu taip pat pažymėtina, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas Reglamente Nr. 1069/2009 ir Reglamento Nr. 142/2011 V skyriuje nustatė taisykles dėl šalutinių gyvūninių produktų surinkimo, gabenimo, nustatymo ir atsekamumo.

37 Ši pozicija nurodyta Komisijos pasiūlyme, kurio nuostatos primintos šios išvados 46 punkte.

73. Galiausiai manau, kad dėl tokio aiškinimo atsiranda teisinis nesaugumas.

74. Pirma, šis aiškinimas reiškia, kad veiklos vykdytojai, kiekvieną kartą veždami šalutinius gyvūninius produktus, turi vertinti, ar pagal Reglamento Nr. 1069/2009 nuostatas užtikrinama pakankama aplinkos apsauga, taigi toks aiškinimas iš tikrųjų neleidžia *ex ante* numatyti, kuris reglamentas taikytinas konkrečiam vežimui.

75. Antra, Komisija per teismo posėdį nurodė, kad tuo atveju, jeigu nesilaikoma Reglamento Nr. 1069/2009 23 ir 24 straipsnių nuostatų, reikia taikyti Reglamentą Nr. 1013/2006, todėl negalima atmesti paradoksalių galimybių, kad būtų reikalaujama laikytis griežtesnių Reglamento Nr. 1013/2006 nuostatų tuo atveju, jeigu nesilaikoma Reglamento Nr. 1069/2009 23 ir 24 straipsnių, kurie *a priori* yra ne tokie griežti.

IV. Išvada

76. Atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui į *Verwaltungsgericht Oldenburg* (Oldenburgo administracinis teismas, Vokietija) prejudicinius klausimus atsakyti taip:

2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo 1 straipsnio 3 dalies d punktas turi būti aiškinamas taip: šalutinių gyvūninių produktų vežimas, kuriam taikomas 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002, nepatenka į Reglamento Nr. 1013/2006 taikymo sritį, išskyrus Reglamente Nr. 1069/2009 numatytas aiškias išimtis.